Tik-79.146 **Kevät 2001**
Logiikka tietotekniikassa: erityiskysymyksiä I
Laskuharjoitus 9
Ratkaisut

1.

1.	$\langle 1\rangle\neg(\Diamond P \to \Diamond\Diamond P)$				
2.	$\langle 1\rangle\Diamond P$				(1)
3.	$\langle 1\rangle\neg\Diamond\Diamond P$				(1)
4.	$\langle 1,2\rangle P$				(2)
5.	$\langle 1,2\rangle\neg\Diamond P$				(3)
6.	$\langle 1,2\rangle\Box\neg P \to \neg P$				(GP)
7.	$\langle 1,2\rangle\neg\Box\neg P$	(6)	8.	$\langle 1,2\rangle\neg P$	(6)
9.	$\langle 1,2,3\rangle\neg\neg P$	(7)		$\otimes$	
10.	$\langle 1,2,3\rangle P$	(9)			
11.	$\langle 1,2,3\rangle\neg P$	(5)			
	$\otimes$				

2. Käännetään lause predikaattikalkyylimuotoon:

$$\begin{aligned}
\tau(P \to \Box\neg\Box\neg P, x) &= \tau(P,x) \to \tau(\Box\neg\Box\neg P, x) \\
&= P(x) \to \forall y\big(R(x,y) \to \tau(\neg\Box\neg P, y)\big) \\
&= P(x) \to \forall y\big(R(x,y) \to \neg\tau(\Box\neg P, y)\big) \\
&= P(x) \to \forall y\Big(R(x,y) \to \neg\forall x\big(R(y,x) \to \tau(\neg P, x)\big)\Big) \\
&= P(x) \to \forall y\Big(R(x,y) \to \neg\forall x\big(R(y,x) \to \neg\tau(P, x)\big)\Big) \\
&= P(x) \to \forall y\Big(R(x,y) \to \neg\forall x\big(R(y,x) \to \neg P(x)\big)\Big) \\
&= \varphi
\end{aligned}$$

Sovellettaessa predikaattikalkyylin taulumenetelmää lauseen pätevyyden osoittamiseksi asetetaan lause $\forall x\varphi$ taulun juureen epätodeksi. Kehyksen symmetrisyys ilmaistaan ottamalla tauluun mukaan lause

$$\forall x\forall y\big(R(x,y) \to R(y,x)\big),$$

joka merkitään tauluun todeksi.

Taulutodistus:

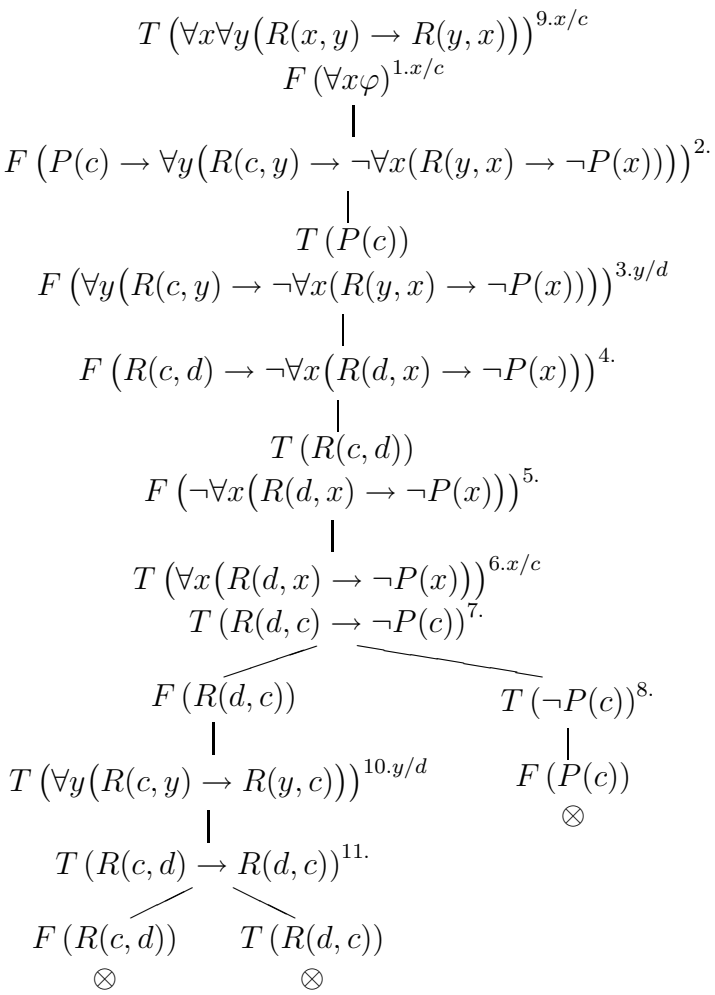

3. a) $\mathcal{M}, s_1 \Vdash K_1 P$, koska $v(s_1, P) = v(s_2, P) = \mathit{true}$, ja
$\mathcal{M}, s_1 \Vdash K_2 P$ ja $\mathcal{M}, s_1 \Vdash K_3 P$, koska $v(s_1, P) = \mathit{true}$. Siten
$\mathcal{M}, s_1 \Vdash EP$.

b) $\mathcal{M}, s_1 \Vdash K_2 EP$ ja $\mathcal{M}, s_1 \Vdash K_3 EP$, koska $\mathcal{M}, s_1 \Vdash EP$. Lisäksi
$\mathcal{M}, s_2 \Vdash K_1 P$, koska $v(s_1, P) = v(s_2, P) = \mathit{true}$,
$\mathcal{M}, s_2 \Vdash K_2 P$, koska $v(s_2, P) = v(s_3, P) = \mathit{true}$ ja
$\mathcal{M}, s_2 \Vdash K_3 P$, koska $v(s_2, P) = \mathit{true}$. Siten
$\mathcal{M}, s_2 \Vdash EP$, mistä seuraa, että
$\mathcal{M}, s_1 \Vdash K_1 EP$. Siis
$\mathcal{M}, s_1 \Vdash EEP$.

Toisaalta tulos saadaan myös, jos huomataan, että P on tosi kaikissa maailmoissa, jotka ovat saavutettavissa s_1:stä kahdella askeleella.

c) $\mathcal{M}, s_1 \nVdash CP$, koska s_4 on C-saavutettavissa s_1:stä ja $v(s_4, P) = \mathit{false}$.